

AGENDA NAȚIONALĂ DE BUSINESS

BULETIN INFORMATIV

Nr. 72

Noutăți legislative și alte știri relevante

01.07.2015 – 31.07.2015

În perioada 1 – 31 iulie 2015, echipa IDIS "Viitorul"/ANB a continuat să monitorizeze implementarea propunerilor incluse în Agenda Națională de Business. Acest buletin este structurat în două secțiuni: prima conține monitorizarea modificărilor legislative și a noutăților privind implementarea priorităților stabilite în Agenda Națională de Business 2012 – 2013, iar cea de-a doua conține alte noutăți de interes pentru mediul de afaceri.

Chișinău, 2015

Sumar:

I. Noutăți relevante pentru implementarea Agendei Naționale de Business 2012 – 2013

- 1.1 Transparența procesului decizional în cadrul autorităților administrației publice locale. Probleme și soluții**
- 1.2 Agenda Națională și Locală de Business - modele de promovare a intereselor mediului de afaceri**
- 1.3 Echipa ANB continuă să identifice lacunele mediului de afaceri la nivel local**
- 1.4 Limita creditelor fără gaj în Moldova a fost majorată de cinci ori**
- 1.5 Agricultorii vor beneficia de credite preferențiale**
- 1.6 Dinamică pozitivă înregistrată la vamă**
- 1.7 Serviciul Vamal a elaborat și supus consultărilor publice proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la modificarea anexei la Hotărîrea Guvernului nr. 1290 din 9 decembrie 2005**
- 1.8 Regulamentul privind restituirea accizelor urmează a fi modificat**

II. Alte noutăți de interes pentru mediul de afaceri

- 2.1 Modificările la Codul muncii au fost susținute de deputații Comisiei Parlamentare de profil**
- 2.2 Contul unic al contribuabilului sau cum simplificăm procesul de achitare a impozitelor**
- 2.3 Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor a fost actualizat**
- 2.4 Ministerul Finanțelor a elaborat și supus consultărilor publice proiectul legii cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative**

I. Noutăți relevante pentru implementarea Agendei Naționale de Business 2012 – 2013

1.1 Transparența procesului decizional în cadrul autorităților administrației publice locale. Probleme și soluții

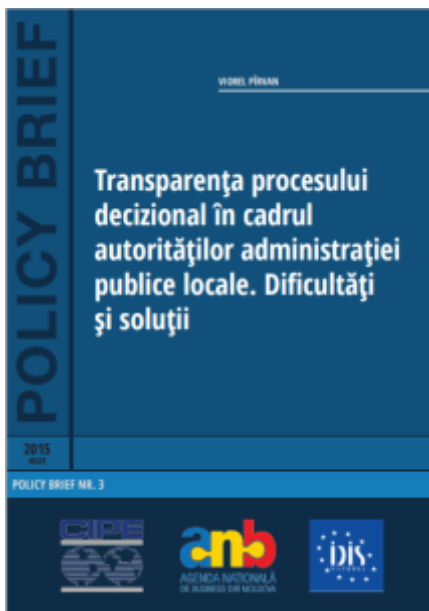
Agenda Națională de Business vă prezintă un Policy Brief cu genericul *Transparența procesului decizional în cadrul autorităților administrației publice locale. Probleme și soluții*, scris de juristul IDIS/ANB, Viorel Pîrvan.

Potrivit autorului, Republica Moldova dispune de cadru legal necesar pentru asigurarea unui proces decizional transparent și participativ, însă acesta nu funcționează eficient la nivel local. Majoritatea autorităților administrației publice locale aplică selectiv și fragmentar legislația privind transparența în procesul decizional.

Cele mai frecvente abateri sunt lipsa unei pagini web cu rubrică destinată transparenței decizionale; neinformarea părților interesate referitor la inițierea elaborării unei decizii; lipsa consultărilor publice sau consultarea formală asupra proiectelor de decizii; inexistența unor mecanisme instituționalizate de cooperare și de parteneriat dintre societatea civilă (mediul de afaceri) și autoritățile publice; majoritatea actelor emise și adoptate de către autoritățile publice locale nu sunt aduse la cunoștința comunității, fie sunt comunicate selectiv, etc.

Cauzele nerespectării legii privind transparența în procesul decizional nr.239 din 13.11.2008 sunt diverse, pornind de la informarea insuficientă a autorităților cu referire la prevederile Legii; lipsa resurselor tehnice și financiare; dar și lipsa unor mecanisme de control și sancționare pentru nerespectarea transparenței decizionale.

Mai multe concluzii și recomandări, găsiți în [variante integrală a lucrării](#).

1.2 Agenda Națională și Locală de Business - modele de promovare a intereselor mediului de afaceri

Miercuri, 8 iulie 2015, a avut loc cea de-a doua ședință a Consiliului Economic al Prim-ministrului R. Moldova. Natalia Gherman, Prim-ministrul interimar, a apreciat pozitiv inițiativa implementată de către IDIS "Viitorul" în parteneriat cu Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, menționând că este un model reușit de promovare a intereselor mediului de afaceri care contribuie la implementarea standardelor economiei de piață în țara noastră.

Agenda ședinței Consiliului a fost dedicată barierei din calea valorificării DCFTA în favoarea mediului de afaceri din Republica Moldova. Totodată, au fost identificate soluțiile necesare pentru ca întreprinderile din Republica Moldova să beneficieze de facilitățile și oportunitățile oferite de comerțul liber cu UE. În cadrul ședinței s-a pus accent pe aprobarea procedurilor, standardelor și certificatelor europene, dar s-a vorbit și despre racordarea la catalogul european de semințe și fertilizanți.

Mai multe detalii despre cele discutate și deciziile luate pot fi găsite [aici](#).

1.3 Echipa ANB continuă să identifice lacunele mediului de afaceri la nivel local

Echipa ANB a efectuat vizite și în luna iulie la filialele Camerei de Comerț și Industrie (CCI) din centrele rationale. Vizitele au avut loc în contextul implementării Agendei Locale de Business, obiectivul căreia este consolidarea asociațiilor de business la nivel local și stabilirea unui dialog constructiv cu autoritățile publice locale. Experții ANB au discutat cu reprezentanții CCI la nivel local, identificând specificul dezvoltării socio-economice și problemele cu care se confruntă mediul de afaceri în fiecare raion.

În urma acestor întrevederi, echipa CCI și IDIS "Viitorul"/ ANB au convenit asupra creării unui grup de lucru la nivel central care deja a stabilit planul de activități până la finele anului. Astfel, începând cu luna septembrie va fi dat startul lansărilor Agendelor de business locale individuale pentru fiecare din cele 10 grupuri de raioane coordonate de filialele CCI.

1.4 Limita creditelor fără gaj în Moldova a fost majorată de cinci ori

Acest lucru este prevăzut de amendamentele la Regulamentului cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale, aprobate de consiliul de administrație al Băncii Naționale, în scopul facilitării accesului la resurse creditare pentru companiile mici și medii, dar și a accesului cetățenilor la creditele de consum. În special, întreprinzătorii mici și mijlocii vor beneficia de condiții mai favorabile la contractarea creditelor, la fel ca și solicitanții creditelor de consum. Așadar, agenții economici ce dispun de venituri suficiente, dar nu și de gaj sau altă garanție, vor putea obține credite fără gaj în sume de până la 500 mii lei față de 100 mii lei, cum a fost anterior. Respectiv, băncile vor fi încurajate să extindă plafonul de acordare a creditelor de consum de la 30 mii lei la 100 mii lei.

Varianta integrală a articolului poate fi accesată [aici](#).

1.5 Agricultorii vor beneficia de credite preferențiale

Întreprinderile care activează în sectorul agricol din R. Moldova vor putea accesa credite din instituțiile bancare în condiții preferențiale pentru a-și dezvolta afacerile. Această prevedere este inclusă în cadrul unei inițiative legislative din pachetul de proiecte de legi pentru susținerea agricultorilor care a fost votat joi, 30 iulie 2015, în primă lectură în unanimitate de Parlament. Băncile comerciale vor acorda credite agricole pe un termen de cel puțin trei ani, la o rată mai mică cu 5% față de cea stabilită de Banca Națională a Moldovei.

Banii vor putea fi solicitați de întreprinderile micro, mici și mijlocii cu experiență în sectorul agricol sau nou-create. În caz de necesitate, creditele vor fi garantate parțial de Fondul de Stat de Garantare a Creditelor, prin intermediul Organizației pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM).

Varianta integrală a articolului poate fi accesată [aici](#).

Vineri, 31 iulie, Președintele Parlamentului Adrian Candu a făcut public [Raportul Comisiei speciale pentru elaborarea pachetului agricol](#).

Comentariu: Accesul la finanțare este una dintre prioritățile ANB în sectorul businessului agricol. Încă în anul 2011, prin intermediul listei de priorități sectoriale, ANB semna că dobânzile foarte mari, procedurile anevoioase, dar și cerințele exagerate ale băncilor referitoare la gaj împiedică întreprinzătorii agricoli să beneficieze de finanțare suficientă și adecvată necesităților de dezvoltare a business-ului lor. Astfel, amendarea Regulamentului cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale, în vederea majorării plafonului creditelor fără gaj de la 100 mii la 500 mii lei, dar și aprobarea proiectului de lege care prevede acordarea creditelor preferențiale pentru întreprinderile agricole, vin să susțină prioritățile exprimate de ANB 2012-2013 în sectorul businessului agricol.

1.6 Dinamică pozitivă înregistrată la vamă

Serviciul Vamal înregistrează o dinamică pozitivă. Timpurile când vama verifică practic toate mijloacele de transport deja este în trecut. SV a depășit etapa când erau supuse controlului majoritatea tranzacțiilor, și asta datorită dezvoltării principiului selectivității, bazat pe analiza de risc.

Prin aceasta și se explică reducerea ponderii controlului vamal fizic, numit culoarul roșu de control vamal. Acest indice are o dinamică pozitivă, fiind înregistrată o diminuare semnificativă la import de la **50% în 2009 pînă la 14,8% în 2015.**

Mai mult, de la începutul anului curent sunt rezultative și operațiunile la export fiind repartizate la control doar 2 % pe roșu.

Varianta integrală a articolului poate fi accesată [aici](#).

Comentariu: *Simplificarea procedurilor vamale, micșorarea timpului de așteptare la vamă, dar și reducerea numărului de documente necesare pentru efectuarea exportului reprezintă una dintre cele 13 priorități ale ANB 2012-2013 în domeniile fiscal și vamal. Ultimul raport de monitorizare a implementării priorităților ANB a atestat doar un progres parțial în realizarea acestor deziderate ale comunității de afaceri. Progresul menționat de către Serviciul Vamal urmează să fie atestat și confirmat de următorul raport de monitorizare ANB.*

1.7 Serviciul Vamal a elaborat și supus consultărilor publice proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la modificarea anexei la Hotărîrea Guvernului nr. 1290 din 9 decembrie 2005

Reieșind din argumentele autorului, scopul proiectului este asigurarea unui cadru normativ în domeniul serviciilor de mediere în organele vamale ajustat la practicile europene și internaționale, precum și în vederea asigurării unor servicii calitative în domeniul de brokeraj vamal, care ar facilita procedurile vamale pentru importatori/exportatori și ar promova raporturi transparente și previzibile între brokerii vamali și autoritatea vamală.

Prevederile proiectului sunt orientate spre:

1. Introducerea în cadrul normativ a conceptului de specialist vamal – persoana fizică, angajată de broker sau declarant vamal, care realizează operațiunile vamale din numele acestora;
2. Se propune de a stabili condiția de evaluare (examen de calificare) pentru eliberarea atestatului de calificare a specialistului vamal de către Serviciul Vamal;

3. Implementarea unui sistem de „puncte de penalizare”, pentru erorile și fraudele comise de specialiștii vamali, și care va servi drept temelie pentru retragerea atestatului cu posibilitatea reconfirmării nivelului profesional (trecerea repetată a examenului).

Pentru mai multe detalii proiectul de act normativ poate fi accesat [aici](#).

1.8 Regulamentul privind restituirea accizelor urmează a fi modificat

Ministerul Finanțelor a elaborat și supus consultărilor publice proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Regulamentul privind restituirea accizelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1123 din 28.09.2006.

Conform autorului, acest proiect de Hotărâre a Guvernului are drept scop punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.71 din 12.04.2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și Legii nr.108 din 28.05.2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative în partea ce ține de concretizarea normelor privind dreptul de beneficiere de restituire a sumelor accizelor achitate:

- pentru mărfurile de la pozițiile tarifare 271012310, 271012700 și 271019210 importate de către agenții economici care livrează aceste mărfuri pentru alimentarea cu combustibil (carburanți) aeronavele civile;

- pentru mărfurile supuse accizelor prelucrate și/sau fabricate pe teritoriul Republicii Moldova, ulterior utilizate pentru prelucrarea și/sau fabricarea altor mărfuri supuse accizelor, expediate (transportate) pentru export de către subiectul care desfășoară activitate de întreprinzător și care nu este înregistrat în calitate de subiect al impunerii cu accize, în mod independent sau în baza contractului de comision.

Pentru mai multe detalii proiectul de act normativ poate fi accesat [aici](#).

II. Alte noutăți de interes pentru mediul de afaceri

2.1 Modificările la Codul muncii au fost susținute de deputații Comisiei Parlamentare de profil

Deputații Comisiei Parlamentare protecție socială, sănătate și familie au dat aviz pozitiv Proiectului Legii pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova, propus de către MMPSF. Proiectul vine să perfecționeze relațiile dintre angajator și angajat, reieșind din cerințele actuale și în baza experienței europene și internaționale a organizării raporturilor de muncă.

Modificările propuse urmăresc asigurarea respectării drepturilor și intereselor legitime ale salariatului și angajatorului, inclusiv prin: eliminarea cazurilor de încheiere neargumentată a contractului individual de muncă pe o durată determinată; extinderea termenului de probă pentru muncitorii necalificați, dar și pentru conducătorii, adjuncții lor și contabilii-șefi - în vederea determinării efective a aptitudinilor profesionale ale acestora; posibilitatea de a desface contractul individual de muncă prin acordul scris al părților; oferirea conducătorului unității, adjuncților acestuia și contabilului-șef a dreptului să demisioneze din funcție oricând și nu doar în cazurile stipulate expres în contractul individual de muncă; o responsabilizare mai accentuată a organizației sindicale din unitate, inclusiv - obligativitatea de a argumenta acordul, dezacordul și opinia consultativă privind concedierea salariatului; reglementarea detaliată a procedurii de concediere în legătură cu transferul la alt loc de muncă; perfecționarea normei privind absența nemotivată de la serviciu; majorarea termenului de păstrare a datelor de confidențialitate în conformitate cu practicile UE; extinderea termenului concediului neplătit pe durata 120 de zile calendaristice față de 60 - în prezent; specificarea expresă a dreptului angajatului la o zi lucrătoare pe săptămână cu menținerea salariului mediu pentru căutarea unui alt loc de muncă în cazul lichidării unității; amenajarea încăperilor speciale pentru alimentarea copiilor în conformitate cu Recomandarea OIM „Privind protecția maternității”; etc.

Varianta integrală a articolului poate fi accesată [aici](#).

2.2 Contul unic al contribuabilului sau cum simplificăm procesul de achitare a impozitelor

Îmbunătățirea mediului de afaceri, inclusiv prin reducerea birocrăției, este în ultimii ani una dintre scopurile principale ale autorităților. Astfel, în prezent sunt implementate mai multe strategii și programe ce prevăd acțiuni de ameliorare a climatului investițional, de micșorare a presiunii fiscale ș. a. Totuși, lucrurile nu se mișcă atât de repede cum ar vrea oame-

nii de afaceri, iar problema presiunii fiscale și povara administrativă asociată plății impozitelor este reliefată permanent de agenții economici atunci când este vorba de impedimente în activitatea lor. Una dintre inițiativele care ar îmbunătăți situația la acest capitol este implementarea Contului Unic al Contribuabilului, ce presupune crearea unui cont unic la Trezoreria de Stat pentru achitarea tuturor impozitelor și taxelor.

Mediul de afaceri salută inițiativa

Contribuabilii mari conștientizează avantajele implementării Contului unic. „Vom fi scutiți de perfectarea plăților multiple pentru o singură dare de seamă fiscală, deoarece încasările sunt repartizate pe conturi trezoreriale multiple, la nivel de bugete ale unităților administrativ-teritoriale, ceea ce ar reduce semnificativ costul privind comisioanele bancare, dar și timpul folosit pentru perfectarea documentelor de plată”, spune contabilul șef al întreprinderii „Poșta Moldovei”.

În cadrul discuțiilor referitoare la proiect, mediul de afaceri a susținut implementarea Contului unic, cu unele sugestii, cum ar fi reducerea timpului de procesare a dărilor de seamă, inclusiv și a celor depuse utilizând serviciul „Declarație electronică” până la o zi; minimizarea timpului de prelucrare a plăților achitate în Bugetul Public Național până la o zi; micșorarea timpului de procesare și reflectare în Contul curent al contribuabilului a datelor din rapoartele 4 BASS - de la trei luni la cinci zile.

Varianta integrală a articolului poate fi accesată [aici](#).

2.3 Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor a fost actualizat

În ședința Guvernului din 1 iulie curent, Ruxanda Glavan, ministru al muncii, protecției sociale și familiei, a prezentat proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor”.

„Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al meseriilor va fi aplicat pentru formarea profesională inițială a muncitorilor calificați în programe de formare tehnică secundară, dar și în formarea profesională a muncitorilor șomeri” a menționat ministru Ruxanda Glavan.

Nomenclatorul include 259 de meserii prioritare pe piața muncii, care sunt repartizate, în funcție de apartenență, conform Clasificării Internaționale Standard a Domeniilor de Educație și Formare Profesională (ISCED-F 2013) și Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova, CORM 006-14 și este divizat în: 5 domenii generale, 10 domenii de educație și 24 de domenii de formare profesională.

Actualul document a fost simplificat esențial, fiind excluse meseriile învechite sau înguste și include un șir de meserii noi necesare pe piața muncii.

Proiectul a fost examinat și consultat în cadrul grupului de lucru, creat cu participarea Ministerului Educației, școlilor profesionale, ANOFM, Comitetelor sectoriale și a fost coordonat, în modul stabilit cu toate autoritățile publice și partenerii sociali și definitivat, în baza obiecțiilor și propunerilor argumentate ale acestora.

Varianta integrală a articolului poate fi accesată [aici](#).

2.4 Ministerul Finanțelor a elaborat și supus consultărilor publice proiectul legii cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative

Autorul menționează că acest proiect de lege este elaborat întru executarea articolului 85 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014 și conține, în fond, propuneri de modificare și completare a 72 de acte legislative în vederea aducerii în concordanță cu prevederile legii menționate.

Principalele amendamente propuse prin prezentul proiect de lege pot fi grupate în următoarele seturi de modificări:

1. Unificarea normelor legale vizând elaborarea, aprobarea și administrarea bugetelor autorităților bugetare independente și alinierea acestora la calendarul bugetar și procedurile bugetare generale (în temeiul art.1 alin.(2) și art.21ale Legii 181/2014).
2. Delimitarea competențelor și responsabilităților în procesul bugetar și accentuarea responsabilității conducătorului autorității/instituției bugetare 4 pentru administrarea bugetului instituției și a patrimoniului public aflat în gestiune (în temeiul art.18 – 25 din Legea 181/2014).
3. Aducerea în concordanță cu noua terminologie și cu noile reguli de gestionare a veniturilor colectate de autoritățile/instituțiile bugetare, eliminarea tratării veniturilor colectate ca venituri proprii în afara bugetului (în temeiul art.7, 8, 42, 43 și 70 din Legea 181/2014).
4. Clarificarea Statutului CNAS și CNAM ca autoritate administrativă în subordinea Guvernului și uniformizarea reglementărilor legale cu privire la BASS și FAOAM în concordanță cu principiile, regulile și procedurile bugetare generale (în temeiul art.2, 22, 23, 26, 31, 47, 62 din Legea 181/2014).
5. Excluderea prevederilor privind stabilirea prin acte normative altele decât legea bugetară anuală a unor sume sau cote procentuale din buget sau din PIB pentru anumite domenii, sectoare sau programe (în temeiul art.17 alin.(3) din Legea 181/2014).

Pentru mai multe detalii proiectul de act normativ poate fi accesat [aici](#).

Acest material v-a fost oferit de IDIS și ANB cu sprijinul financiar din partea CIPE Platforma comună de susținere a ANB cuprinde reprezentanții a mai mult de 30 dintre cele mai influente și active asociații de business la nivel național și camere de comerț la nivel regional care, împreună cu comunitatea de experți, doresc să influențeze politica economică, prin participarea lor activă și transparentă în procesul decizional în domeniul reglementării activității de afaceri în Moldova.